

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Qiryah ne'emanah

kolel Nevi'im u-khetuvim

Sefer Yehoshu'a

Shelomoh ben Yitshaq

Fyorda, 5565 [1804/1805]

U

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9618

בעגן דען בערג עיבל , אום דעם פאלקע
 צו ערשט דען זעעגן צו ערטהיילן , וויא
 משה דער דיחנר דעם עוויגן בפאָהלן .
 (לד) זאָדען וואורדע דיאגאנצע לעהרע
 יוערטליך אבגלעזן , דען זעעגן זאָוואָהל
 אלס דער פֿלוך , וויא אים בוכע דער
 לעהרע בשריבן איזט . (לה) עס בליב
 ניכטס פֿאָן אללעם וואס משה בפאָהלן
 האטע צוריק , דאס יהושע ניכט גלעזן
 אין געגנווארט דער גאנצן פֿרואמלונג
 ישראל , נעכטט ווייברן , קינדערן אונד
 פֿרעמדן דיא אונטר איהנן ווארן .

ט (א) אַללע קעניגע דיסוייטס דעם
 ירדנס , אויף דעם גבירגע ,
 אין דען גרינדן , אונד לענגס דער קיס-
 טע דעם גראָסן מעערס , ביס געגן דען
 לבנון היין נעמליך דער חתי , אמרי ,
 כנעני , פֿרזוי , חוי אונד יבוס ; אַלס
 דיזע דיס אַללעס ערפֿהרן , (ב) צאָגן
 זיא צוואַמן , איינמיטיג ענטשלאָסן ,
 יהושע אונד ישראל אַנצוגרייפֿן .
 (ג) אַבר דיא איינוואָהנר פֿאָן גבעון ,
 אַלס אויך זיא גהערט האַטן , וויא יהושע
 מיט יריחו אונד עי פֿרפֿאהרן ;
 (ד) גינגן

(ג) וַיֵּשְׁבוּ גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֶת־אֲשֶׁר

וַהֲחִצְיוּ אֶל־מֹלֶךְ הָרֶעִיבֵל כַּאֲשֶׁר
 צִוָּה מֹשֶׁה עֲבַד־יְהוָה לְבָרֵךְ
 אֶת־הָעָם יִשְׂרָאֵל בְּרֵאשִׁיטָה :
 (לד) וַאֲחֵרֵי־כֵן קָרָא אֶת־כָּל־
 דְּבָרֵי הַחֹרָה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה
 בְּכָל־הַכְּתוּב בְּסֵפֶר הַחֹרָה :
 (לה) לֹא־הָיָה דָבָר מִכָּל־אֲשֶׁר־
 צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא־קָרָא
 יְהוֹשֻׁעַ נֶגַד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל
 וְהַנְּשִׂים וְהַטַּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ
 בְּקִרְבָּם :

ט (א) וַיְהִי כִשְׁמַע כָּל־הַמְּלָכִים
 אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּהָר
 וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכָל חוֹף הַיָּם הַגָּדוֹל
 אֶל־מֹלֶךְ הַלְּבָנוֹן הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי
 הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי :
 (ב) וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם־
 יְהוֹשֻׁעַ וְעַם יִשְׂרָאֵל פֶּה אֶחָד :
 עֲשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וְלָעִי :

(ד) ויעשו רש"י

באור

בראשונה . להקדים ברכות לקללות כרוך האוי' אשר
 לא יעשה פסל ומסכה :
 ט (ד) ויעשו

והחציו אל הר מול עיבל לברך את העם
 בראשונה כאשר צוה וגו' . והיכן צוה? ונתת
 את הברכה על הר גריזים , ואת הקללה על
 הר עיבל . הרי הקדים הברכה לקללה .

ט (א) כשמוע , את אשר עשה יהושע ליריחו ולעי . והפסוק הזה הודעה כללית
 שהמלכים כשמעם דבר יהושע וישראל , התקבצו להלחם , ובהמשך מפרט
 כל קבוצה וקבוצה איך היתה , כמו אשיפת חמשת מלכי אמרי (להלן י' ה') , ואשיפת
 המלכים אל מי מרום (י"א ה') . בעבר הירדן , מערבה . האמרי , את שני מלכי
 האמרי בעבר הירדן מזרקה כנס משה , וכשאלו עוד בעבר הירדן ימה . (עיין להלן
 י' ה') . פה אחד , בהסכמה אחת .

ט (א) כשמוע , את אשר עשה יהושע ליריחו ולעי . והפסוק הזה הודעה כללית
 שהמלכים כשמעם דבר יהושע וישראל , התקבצו להלחם , ובהמשך מפרט
 כל קבוצה וקבוצה איך היתה , כמו אשיפת חמשת מלכי אמרי (להלן י' ה') , ואשיפת
 המלכים אל מי מרום (י"א ה') . בעבר הירדן , מערבה . האמרי , את שני מלכי
 האמרי בעבר הירדן מזרקה כנס משה , וכשאלו עוד בעבר הירדן ימה . (עיין להלן
 י' ה') . פה אחד , בהסכמה אחת .

(ד) ויעשו

(ד) ויעשו גם המה בערמה וילכו ויצטירו ויקחו שקים בלים להמוריהם ונאדות יין בלים ומבקעים ומצדדים: (ה) ונעלות בלות וממלאת בגליהם ושלמות בלות עליהם וכל לחם צידם יבש היה נקדים: (ו) וילכו אל יהושע אל המחנה הגלגל ויאמרו אליו ואל איש ישראל מארץ יהוקה באנו ועתה כרתו לנו ברית: (ז) ויאמרו איש ישראל אל ההוי אולי בקרבי אתה יושב ואיך אכרותה

(ד) גינגן זיא מיט ליסט צו ווערקע אייניגע נעמליך רייזטן היין, גאבן זיך פיר אבגזאנרטע אויס, פאקטן אלטע זעקע אויף איהרע עזל, אונד אלטע וויינ-שלייכע, דיא שאַן צערשפרונגן, נור צוזאמנגבונדן ווארן.

(ה) טרוגן אלטע גפליקטע שוודע זין איהרן פייסן, לעגטן אלטע קליידר אן, אונד איהר ברוד אױף דיא רייזע, ווארדיררע אונד שימליג. (ו) זארייזטן זיא נאך גלגל צו יהושע, אונד שפראכען צו איהם אונד גאנץ ישראל; וויר קאמן אויס ענטפערנטס לאנדע, מאכט דאך מיט אונס איינן בונד.

(ז) ישראל זאגטע אבר צו דעם חוי: פילייכט וואהנסט דוא אונטר אונס, וויא זאלל איך אלזא איינן פרידנסבונד מיט

ויאמרו

באור

רש"י לך

(ד) ויעשו גם המה, דרשו בורז"ל כמו שעשו בני יעקב במרמה בחמו' חבי שכם שהי' חוי ויושבי גבעון מן החוי היו כמו שאמר בענין: ויצטיירו. עשו עממן כהולכים בשליחות לשון וליר בניוים סולח וכל מיכה שתחלת ימורה זל"י כשהי' מתפעלת כל מתפעלת אז כמתפעל באה טו"ת בתוכה וחולקת את חותיות שרשי התיבה כמו מה כלעדק מגורת לדק שאומר כלעדק וכן גישמיה ינטבב מגורת לבב: שקים בלים. שהיו כדאי' כבאים מארץ דחוקה ומצודרים. לשון מבוקעים לשון ארמי ליריא דחויי דמזרי זיקי: (ה) נקודים. ארשי"ן בלע"ז ארש"עו (פער בראכד) לשון מוקד וכן מרגומו יונתן כסנין: (ז) אולי בקרבי אתה יושב. שאל מיושבי

(ד) ויעשו גם המה, דרשו בורז"ל כמו שעשו בני יעקב במרמה בחמו' חבי שכם שהי' חוי ויושבי גבעון מן החוי היו כמו שאמר בענין: ויצטיירו. עשו עממן כהולכים בשליחות לשון וליר בניוים סולח וכל מיכה שתחלת ימורה זל"י כשהי' מתפעלת כל מתפעלת אז כמתפעל באה טו"ת בתוכה וחולקת את חותיות שרשי התיבה כמו מה כלעדק מגורת לדק שאומר כלעדק וכן גישמיה ינטבב מגורת לבב: שקים בלים. שהיו כדאי' כבאים מארץ דחוקה ומצודרים. לשון מבוקעים לשון ארמי ליריא דחויי דמזרי זיקי: (ה) נקודים. ארשי"ן בלע"ז ארש"עו (פער בראכד) לשון מוקד וכן מרגומו יונתן כסנין: (ז) אולי בקרבי אתה יושב. שאל מיושבי

מכלל יופי

(ד) ונאדות, נכתב באל"ף במקום וי"ו עין הפועל: כלים, תאר לרבים, ולרבות בלות, ענין בלייה ידוע: ומצדדים, ענין קשירה: ומטלאות, מתוקנות בחתיכות עור עליהם: (ה) לחם צידם, ספוק במזון, וכן הצטיירו, והוא מבנין התפעל, ופוי לקחנו אותו מבתינו להצטייד בו בדרך: נקודים, מענין נקוד וטלוא, ונקרא כן הלחם היבש המעופש, לפי שהעפוש בלחם, לבן וירוק ושחור נקדים נקדים: (ז) ויאמרו, כן כתיב, וקרי ויאמר, הכתיב על הפרט, והקרי על הכלל, כמו שאומר איש ישראל: (יא) זקנינו

מיט דיר שליסן ? (ח) דארויף זאגטען
 זיא צו יהושע: וויר זינד דיינע דינער .
 יהושע פראגטע זיא: ווער זייד איהר דען?
 וואַ קאָמט איהר הער ? (ט) זיא אנט-
 וואָרטטן: דיינע דיהנר קאָמן אויס איינע
 זעהר פֿערנן לאנדע , דעם עוויגן דיינע
 גאָטע צועהרן , דען זיין רוף איזט ביז צו
 אונס גדרונגען , וויר האבן גהערט ,
 זואו ער אין מצרים גטאָהן . (י) וואו ער אן
 דיא צווייא אמרישע קעניגע יענזייטס דען
 ירדנע פֿראיכט , נעמליך אן סיחון דען
 קעניג צו חשבון , אונד עוג קעניג צו כושן ,
 אין עשתרות ; (יא) דא זאגטן אונזרע
 עלטסטן , אונד אללע בווֹאָהנר אונזערס
 לאנדס צו אונס: פֿרזעהט אייך מיט צע-
 רונג צו איינר ריזע , אונד ציהט איהנען
 ענטגעגן . זאגט איהנן: וויר זינד איירע
 דיהנר , מאכט דאָך איינן בונד מיט אונס .
 (יב) דיום בראָד וואר פֿריש אלס וויר
 עם צו הויזע איינפֿאַקטן , אן דעם טאגע ,
 דא וויר צו אייך אברייטן , אונד איצט ,
 זעהט ! עם איזט דיררע אונד שימליג .
 (יג) ריזע וויינשלייכע , ווארן גייא אלס
 חיר זיא פֿילטן , זעהט ! זיא זינד גשפרונגן ,
 ריזע קליידר , ריזע שוהע זינד פֿראלטט ,
 אויף

לָךְ בְּרִית : (ח) וַיֹּאמְרוּ
 אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ אֲנַחְנוּ וַיֹּאמֶר
 אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי אַתֶּם וּמֵאַיִן
 הֵבֵאתֶם : (ט) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֶרֶץ
 רְחוֹקָה מְאֹד בָּאוּ עֲבָדֶיךָ לְשֵׁם
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־שָׁמַעְנוּ שְׁמֵעוּ
 וְאַתְּ כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרַיִם :
 (י) וְאַתְּ כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לְשָׁנֵי
 מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
 לְסִיחֹן מֶלֶךְ הַשְּׁבוּן וְלְעוֹג מֶלֶךְ־
 הַכּוּשִׁי אֲשֶׁר בְּעִשְׁתָּרוֹת : (יא)
 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו זְקִינֵינוּ וְכָל־יֹשְׁבֵי
 אֶרֶצֵנוּ לֵאמֹר קָחוּ בְיַדְכֶם צִיָּה
 לְדַרְךְ וּלְכוּ לְקַרְאֲתֶם וַאֲמַרְתֶּם
 אֲלֵיהֶם עֲבָדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה
 כְּרַתּוּ־לָנוּ בְרִית : (יב) זֶהוּ
 לְחַמְנוּ חָם הַצִּטִּיִּדְנוּ אֲתוּ
 מִבְּחֵינוּ בְּיוֹם צִאֲחָנוּ לְלַכְתָּ
 אֲלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה יָבֵשׁ וְהָיָה
 גְּקָדִים : (יג) וְאַלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מְלֹאנוּ חַדְשִׁים וְהִנֵּה

גְּקָדִים : (יג) וְאַלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מְלֹאנוּ חַדְשִׁים וְהִנֵּה
 הִתְבַּקְּעוּ וְאַלֶּה שְׁלֵמוֹתֵינוּ וַנַּעֲלִינוּ

רש"י

באור

כן דרך פת מעופף להיות בו נקודים נקודים
 חלום ירוק וסמור . (ח) ויאמרו אל יהושע ,
 כששמעו תשובת חם ישראל פנו אל יהושע .

מ כ ל ל י ו פ י

(יא) זקנינו , נכתב ביו"ד המשך , והיא היו"ד אשר בין חקו"ף והנו"ן שלא כמנהג :
 (יב) חם , חאר , לפי שהוא קמ"ץ , והמסורת עליו לית קמץ , וכל שם בר נשכותי :
 (כ) והחיה

אויף דער זאגראסן רייע . (יד) דא
 נאמן דיא לייטע פאן איהרר צעהרונג ,
 אהנע ערשט דען עוויגן גפראגט צו האכף
 (טו) יהושע וויליגטע איהנען אויך דען
 פרידן , מאכטע איינן בונד מיט איהנן ,
 זיא לעבן צו לאסן , אונד דיא פירשטן
 דער גמיינע שווארן עם איהנן . (טז)
 דרייא טאגע נאכדעם דער בונד גמאכט
 וואר , ער פוהרן זיא דאס זיא נאה , אונד
 צוואר מיטן אונטר איהנן וואהנטן . (יז)
 דען דיא קינדן ישראל ווארן אויפגבראָ
 כען , אונד אם דריטן מאגע אין איהרע
 שטעטע איינגטראפן , וועלכע ווארן :
 גבעון , כפירה , בארות אונד קדיר
 יערים . (יח) דיא קינדן ישראל טאטן
 איהנן צוואר ניכטס צו ליידע , וויל דיא
 פירשטן דער גמיינע איהנן ביים עוויגן ,
 דעם גאטע ישראלס , גשוואהרן האטן :
 אבר דיא גאנצע גמיינע מוררטע איבר
 דיא פירשטן . (יט) דא שפראכן דיא
 פירשטן צור גאנצן גמיינע : וויר האבן
 איהנן איינמאל גשווארן ביים עוויגן דעם
 גאטע ישראלס , אונד קענן איהנן שלעכט
 טערדינגס ניכטס ליידס טוהן . (כ) יע
 דאך קענען וויר פאלגענדעם מיט איהנן
 פארנעמן , לעבן אכר מיסן וויר זיא לאסן ,
 דאמיט

זאת געשה להם והיה אותם ולא

באור יהיה

וגעלינו בלו מלב הדרך מאד :
 (יד) ויקחו האנשים מצידם
 ואת פי ידוה לא שאלו :
 (טו) ויעש להם יהושע שלום
 ויברת להם ברית לחיותם
 וישבעו להם נשיאי העדה :
 (טז) ויהי מקצה שלשת ימים
 אחרי אשר כרתו להם ברית
 וישמעו פי קרבים הם אליו
 ובקרבו הם ישבים : (יז) ויסעו
 בני ישראל ויבאו אל עריהם
 ביום השלישי ועריהם גבעון
 והכפירה ובארות וקרית יערים :
 (יח) ולא הבוס בני ישראל כי
 נשבעו להם נשיאי העדה
 ביהוה אלהי ישראל וילנו כל
 העדה על הנשיאים : (יט)
 ויאמרו כל הנשיאים אל כל
 העדה אנחנו נשבענו להם
 ביהוה אלהי ישראל ועתה לא
 נוכל לגע בהם : (כ) זאת
 רשי

(יד) ויקחו האנשים מצידם , תרגמתיהו כפשוטו , לקחו
 מצדס ואכלו לאות ברית , כי כן היו דרך
 כורתי ברית לאכל לחם יסדיו , כמו שמאלנו
 צאבימלך ויעש לו משתה (בראשית כ"ו ל') , וכן ויזבח יעקב זבס (שס ל"א כ"ד) . אמנס
 י"מ קבלו דבריהם , והוא מן לקח טוב נתתי לכם , ושעורו למדו והבינו מצדס הינש כי אמת
 אתם , וזאת נסדעת יונתן . (יז) ויסעו , הכתוב הזה כותן טעם אל הקודס , לומר לך
 באזה"אוסן שמעו כי בקרבו הם יושבים ? כי
 נסעו

(יד) ויקחו האנשים מצידם . קבלו דבריהם שדוס
 נפיהס לשון ואשר לא נדה :
 * (יב) לו

מרו
 מר
 זאין
 ירין
 שם
 מעו
 ס
 שני
 רהן
 לך
 יא
 שבי
 ירה
 הם
 גתה
 זהו
 אתו
 לכה
 יהיה
 ינה

יון ירה
 סו

ונתג
 בותי

יְהִי עָלֵינוּ קֶצֶף עַל-הַשְּׁבוּעָה
 אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם : (כא)
 וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂאִים יְהוֹ
 וַיְהִיו הַטְּבִי עֲצִים וְשֹׂאבֵי-מַיִם
 לְכָל-הָעֵדָה כַּאֲשֶׁר דִּבְרוּ לָהֶם
 הַנְּשִׂאִים : (כב) וַיִּקְרָא לָהֶם
 יְהוֹשֻׁעַ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר
 לָמָּה רַמִּיתֶם אֶתְנוּ לֵאמֹר
 רְחוּקִים אָנַחְנוּ מִכֶּם מֵאֲדוּמָה
 בְּקִרְבָנוּ יֹשְׁבִים : (כג) וְעַתָּה
 אֲרוּרִים אַתֶּם וְלֹא-יִכְרַת מִכֶּם
 עֶבֶד וְחַטְבֵי עֲצִים וְשֹׂאבֵי-מַיִם
 לְבֵית אֱלֹהֵי : (כד) וַיַּעֲנוּ אֶת-
 יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ כִּי הִגַּד

דאמיט וויר קיינע פֿרדרים לִיכִקייטן האַ
 בען, וועגן דעם שווארם, דען וויר איהנן
 גשוואהרן (כא) זיא מעגן אלוץ לעבן,
 שפראכן דיא פֿירשטן. אונד זיא מוסטן
 דער גאנצן גמיינע אלס האַל צהויער
 אונד וואסרשעפֿפֿער דיהונן, וויא דיא
 פֿירשטן איהרנטוועגן פֿאָרגשלאַגן.
 (כב) יהושע לים זיא נעמליך רופֿען,
 רעדטע מיט איהנן אונד שפראך: וואַ
 רום האבט איהר אונס הינטרגאנגן אונד
 גשפראכן: וויר זינד זעהר ווייט פֿאָן אייך
 ענטפֿערנט, דא איהר דאָך אונטר אונס
 וואָהנט? (כג) זאָ זייעט דען פֿרפֿלוכט!
 עוויגמיסט איהר שקלאפֿן, האַל צהויער
 אונד וואסרשעפֿפֿער זיין, פֿיר דאז הוין
 מיינעס גאָטס. (כד) זיא אנטוואַרטעטן
 דעם יהושע אונד שפראכן: דיינע קנעבֿ,
 טע ווארדן

לעברוך

הגדר

ב א ו ר

כסעו צווס השלשי וזבואו בעריהם * (כא)
 וחיו וחסיו, בוי'ו המהפך, ושיעורו, ויהיו
 חטבי ענים כאשר דברו הנשיאים.
 ובמסורה נמסר ויהיו, ויהיה תרגומו. (זיא
 מעגן אלא לעבן, שפראכן דיא פֿירשטן,
 אבער דער גאנצן גמיינע אלס האַל צהויער
 אונד וואסרטרענגר דיהנן (עג גשאה) וזיא
 דיא פֿירשטן כו'.) אונס מדרכי הכתוב
 לכתוב את הכעשה בדבר אומר או מנה, בלתי
 הזכיר את האמירה או הזויה ההיא, כמו,
 פֿוה יהושע וורידו את כבלתו (לעיל ס' ל')
 שענינו, כוה יהושע להורי' את כבלתו, וורידו'
 וכן, וינו פרעה אכשיו ושלטו אותו, (בראש'
 י"ב כ') ענינו, וינו פרעה לשלח את אברהם,
 ושלטו' ורבים כן, ומהכעשה כשמע הכווי
 מאליו. אף כאן, יסיון ויהיו חוטבי ענים,
 ויהיו כאשר דברו כו'. וכן תרגומתי.
 דברו להם, עליהם כל ל' ולו הסמוכים

אלל דבור כו'. (כב) ויקרא, פרטושל
 הכתוב קודם ויהיו חוטבי ענים: (כג) לבית
 אלהי, והנשיאים אמרו לכל העדה, ולהלך
 אמר גם הוא לעדה ולמוזב? וברא' משכחקה
 הארץ וישב ישראל בכחלתו איש בעירו, אי
 אפשר שיהיו שאזכים לכל העדה בכל מקומות
 מושבות, אך אמר לא יכרת לפסות שאזכ
 מים לבית אלהי, ועד שלא נחלקה הארץ היו
 שאזכים לכל העדה. כן דעת הרד"ק. ולא
 יתנגד זה למה שאמרו (ביבמות ע"ט) בימי
 רבי בקשו להתיר בתינים, אמר להן חלקנו
 כתיב חלק מוזבח מיתיר, כי גם אמרו שם,
 יהושע לא גזר אלא על זמן הבית, ומשם ואילך
 גזר דוד, ועלה קאי הא דרבי. ומ"מ יותר
 ככז מ"ש רלב"ג גו"ל: והנה הוסיף יהושע על
 עבודתם שהסכימו הנשיאים, שיהיו חוטבי
 ענים ושאזכי מים לבית ה', ולזה היו חוטבים
 ושאזכים לכל העדה ולמוזב. (כד) ונעשה,
 ככיר

לעבן
 אלוץ
 לעבן
 את
 וניד
 ונעש
 (כה)
 וכיש
 עשה
 אותם
 הרגו
 ההוא
 לעדה
 הוזה
 ר (א)
 יהושע
 עשה
 לעי ו
 גבעון
 (ב) וי
 (כ) וד
 בידך, כ
 י' ד' ס'

יהושע ט י

הרגום אשכנזי כה

וואורדן בריכטט , דאס דער עוויגע
דיין גאט זיינס דיהנר משה אויפגטראגן ,
אייד דאז גאנצע לאנד אין בזיץ צו געבן ,
אונד אללע איינוואהנער אויסצוטיילגען
פאר אייד . דא ווארען וויר פיר אונזער
לעבן בזארגט , אונד פאסטן דיון ענט
שלום . (כה) נון זינד וויר אין דיניער
געוואלט ; וויא דיק דינקט , אונס ביליג
אונד רעכט צו בהאנדלן , זא טוהע .
(כו) ער טאהט איהנן זא (וויא ער גואגט) ,
אונד רעטטע זיא אויס דען הענדן ישראל ,
דאס זיא זיא ניכט אומבראכטן . (כו) ער
צרקלעהרטע זיא נעמליך אן דיוס טאגע ,
זיר האלצהויער אונד וואסרשעפפר ,
פיר דיא גמיינע , אונד פיר דען אלטאר ,
דעם עוויגן , אן דעם ארטע , דען ער
וועהלען ווירד , וויא זיא נאך הייטיגס
טאגס זינד .

לְעַבְדֶּיךָ אֶת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה עֲבָדוּ לַיהוָה
לָכֶם אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְלַהֲשִׁמִּיד
אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם
וַיִּירָא מְאֹד לַגִּפְשֹׁתֵינוּ מִפְּנֵיכֶם
וַנַּעֲשֶׂה אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה :
(כה) וְעַתָּה הִנְנוּ כִידֶךָ כַּמִּזְבֵּחַ
וְכִישֵׁר בְּעֵינֶיךָ לַעֲשׂוֹת לָנוּ
עֲשֵׂה : (כו) וַיִּשֶׁשׁ לָהֶם כִּי־וַיַּצֵּל
אוֹתָם מִיַּד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא
הָרְגוּם : (כו) וַיִּתְּנֵם יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם
הַהוּא חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׂאבֵי־מַיִם
לְעֵדָה וּלְמִזְבֵּחַ יְהוָה עַד־הַיּוֹם
זֶה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר :
י (א) וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲדֹנֵי־צָדָק
מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם כִּי־לָכַד
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעִיר וַיַּחְרִימָהּ כַּאֲשֶׁר
עָשָׂה לִירִיחוֹ וְלַמְּלָכָה בִּן־עָשָׂה
לָעִיר וְלַמְּלָכָה וְכִי הִשְׁלִימוּ יֹשְׁבֵי
גְבֻעוֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיְהִיו בְּקִרְבָּם :
(ב) וַיִּירָאוּ מְאֹד כִּי עִיר גְּדוּלָה

י (א) אַלס אדני צדק דער קעניג צו
ירושלים פרנאם , דאס יהושע עי
איינגנאמן , אונד פרהעערעטהאטע ,
דאס ער מיט איהר אונד איהרם קעניגע ,
זא וויא מיט יריחו אונד איהרם קעניגע
פרפאהרן , אונד דיא איינוואהנר פאן
גבעון מיט ישראל פרידן גשלאסן , אונד
אונטר איהנן וואהנן גבליכן ;
(ב) גריהטן זיא אין גראסר פורכט ,
דען גבעון וואר זיינע גראסע שטאט ,
איינע דער וויכטיגסטן אים רייכע ,
גרעסר

גבעון פאחת ערי הממלכה וכי

היא

מכלל יופי

כאור

צור"י שלח כנכחה .
י (א) אדני צדק , מלכי ירושלי נקראים
ק , וכן נקראים מלכי צדק (בראשית
ידעו הגוים כי המקום ההוא מבחר המקומות
באמצע

(כ) והחיה אותם , מקור : (כה) הננו
בידך , בקלו' שני הנזנין ובשו' הראשונה :
י (יא) במורד
י"ד"ח"ט , ונתן הרמב"ן טעם לזה , כי מאז